

Nota

Genk, Stiemervallei

Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Overzicht maatregelen	2
3	Gemotiveerd advies	2
3.1	<i>Datering en interpretatie onderzoeksterrein</i>	2
3.2	<i>Waardering archeologische vindplaatsen</i>	2
3.3	<i>Impactbepaling</i>	3
3.4	<i>Bepalingen van de maatregelen</i>	3
3.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
3.4.2	Volledigheid van het vooronderzoek	5
3.4.3	Bepalingen van maatregelen	5
4	Programma van Maatregelen	6
4.1	<i>Administratieve gegevens</i>	6
4.2	<i>Onderzoeksopdracht</i>	6
4.2.1	Afbakening opgravingszone	6
4.2.2	Onderzoeksdoelstellingen	7
4.2.3	Onderzoeksvragen	7
4.3	<i>Onderzoeksstrategie en -, -methode en -technieken</i>	8
4.3.1	Toolboxmeeting	8
4.3.2	Methoden en technieken	8
4.3.3	Eventuele afwijkende methodiek	10
4.4	<i>Technisch kader</i>	10
4.4.1	Raming veldwerk en uitwerking	10
4.4.2	Personeelseisen	11
4.5	<i>Deponering en conservatie archeologisch ensemble</i>	12
4.6	<i>Randvoorwaarden</i>	12
5	Lijsten	13
5.1	<i>Plannenlijst</i>	13
5.2	<i>Tabellenlijst</i>	13
6	Bibliografie	14

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Genk, Stiemervallei
Ligging	Bronstraat, deelgemeente Genk, gemeente Genk, provincie Limburg
Kadaster	Genk, Afdeling 8, Sectie A, Percelen 883s, 883r, 889s, 882g, 882f, 881g, 881f, 880c, 871h, 877g, 874h, 873g, 869h, 870p, 871g, 867c, 866c, 862 ^e , 860d, 860c, 856b, 854c, 852a, 851g, 848c, 848/2, 933m, 931n en 821113
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2023-0528
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (ID 25965 ¹) Landschappelijk bodemonderzoek (2023E113)
Bewaarplaats archief	KBR

Actoren

Auteurs	Michiel Steenhoudt & Peter Hazen
Betrokken actoren	Michiel Steenhoudt (assistent-aardkundige) Peter Hazen (archeoloog)
Betrokken derden	/

Plangebied

Oppervlakte plangebied	65.388 m ²
Oppervlakte advieszone	9.170 m ²
Kartering gewestplan	0500 Parkgebieden 0701 Natuurgebieden

Alle in dit document gebruikte plannen zijn afkomstig uit de catalogus van Geopunt Vlaanderen², tenzij anders vermeld.

¹ VAN BELLE & KRUG 2023

² GEOPUNT VLAANDEREN 2024 – administratief, historisch, orthofotografisch

2 Overzicht maatregelen

ADVIES	OPPERVLAK AANTAL	/ TIJDSTIP	VOORWAARDE
OPGRAVING IN DE VORM VAN EEN ARCHEOLOGISCHE WERFBEGELEIDING	9.170 M ²	NA AKTENAME NOTA	OMGEVINGSVERGUNNING VERLEEND BOMEN EN STRUIKEN IN ONDERZOEKSGBIED GEROOID

3 Gemotiveerd advies

3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

De quartairgeologische kaart karteert het gebied ter hoogte van de parking als een bodem met beekalluvium tot 2 m dik gelegen op grinden van Zutendaal. Het beekalluvium is hoofdzakelijk samengesteld uit fijn zand met grindbijmenging. De textuur is erg variërend. Op de bodemkaart is dit deel gekarteerd als een natte lemig zandbodem zonder profielontwikkeling. Op basis van de terreinwaarnemingen lijken deze karteringen voor dit deel correct. Er werd tot 220 cm diep geboord. Het grind van Zutendaal werd hierbij niet geraakt.

Ter hoogte van de Stiemerbeek is op de quartairgeologische kaart veenrijk beekalluvium gekarteerd, gelegen op de formatie van Wildert. De laatste rust op de grinden van Zutendaal. De bodemkaart toont hier natte tot zeer natte lemige zandgronden zonder profielontwikkeling. Op basis van de terreinwaarnemingen lijken deze karteringen ook voor dit deel correct. Onder de Ap-horizont werd telkens een zeer dikke venige laag opgetekend. Hieronder kon in boringen 5, 6, 7 en 14 beekalluvium opgetekend worden dat vergelijkbaar leek met hetgeen ook op de parking werd geregistreerd. In boringen 8, 9, 11, 12 en 13 werd onder het venig pakket het zand van de Formatie van Wildert herkend. Het grind werd in boringen 8, 9 en 12 geraakt op respectievelijk 80, 200 en 75 cm diepte.

3.2 Waardering archeologische vindplaatsen

Op de parking lijkt de bodem onverstoord te zijn. De verharding van de parking ligt bovenop de Ap-horizont. Onder de Ap-horizont is tot 2 m dik beekalluvium aanwezig. Dit deel is iets verder van de beek gelegen op een iets hoger gebied, net op de rand naar de lager gelegen vallei. Daarom is er een hoog potentieel voor steentijd- en sporenarcheologie. Rond boring 4 valt een zone weg gezien deze boring volledig verstoord bleek. Vermoedelijk heeft deze verstoring te maken met de inbuizing van de gracht hier. Deze loopt ten noorden van het terrein.

Langs de Stiemerbeek lijkt het er op dat het bovenste pakket venig beekalluvium eerder recent van oorsprong is. In boring 13 werd op ongeveer 140 cm diepte een fragment baksteen opgemerkt in dit pakket. In boringen 5, 6, 7 en 14 werd onder dit venig pakket een gelijkaardig

beekalluvium opgetekend als datgene wat op de parking werd geregistreerd. De top van dit pakket was in deze boringen respectievelijk aanwezig op 110, 95, 130 en 180 cm diepte.

Ter hoogte van boringen 8, 9, 11, 12 en 13 werd onder het venige beekalluvium de Formatie van Wildert geregistreerd op 60, 180, 80, 75 en 160 cm diepte. Boring 10 was volledig verstoord.

Het steentijdpotentieel op basis van bodemkundige registraties ter hoogte van de Stiemerbeek lijkt hoog. Onder het recentere venige beekalluvium, is ofwel beekalluvium, gelijkaardig aan hetgeen op de parking opgetekend werd ofwel de Formatie van Wildert aanwezig. Landschappelijk gezien lijkt dit echter een weinig geschikte plek gezien de erg natte omstandigheden. Verder kan nog opgemerkt worden dat de huidige beek recht getrokken is. De oorspronkelijke loop zal een meanderend karakter gehad hebben, waarbij de ideale plek voor (steentijd)sites de oeverwal zou zijn. Deze werden echter niet herkend. Daarom wordt uiteindelijk aan de zone langs de Stiemerbeek een laag potentieel voor steentijdarcheologie gegeven.

Ook voor latere perioden is deze zone landschappelijk gezien geen geschikte plek voor bewoning vanwege de erg natte omstandigheden. Daarom wordt ook aan deze zone een laag potentieel voor sporenarcheologie gegeven. Binnen beekdalen is er wel een verhoogde trefkans op specifieke vondsten die gerelateerd zijn aan watergebonden activiteiten en juist in dit soort natte zones te verwachten zijn. Het gaat dan eerder om off-site fenomenen, zoals afvaldumps en rituele deposities, bijvoorbeeld bij doorwaadbare plaatsen of bruggen over de beek.

3.3 Impactbepaling

Een buffer van 0,2 m is meegerekend bij elke relevante ingreep, rekening houdend met de verstoringen teweeggebracht door werfverkeer, weersinvloeden, verandering in de bodemsamenstelling en andere.

Tabel 1: Tabel met impact verschillende ingrepen

Impact	Oppervlakte (m ²)	Diepte (m)
Fietspaden (aanleg of aanpassing)	12.710 m ²	0,70
Verdiepen parallelle stroom	9.170 m ²	2,2
Parking visvijvers	2.015 m ²	0,61
Roaien bos	5000 m ²	Diepte van het uithalen wortels

Pas na de uitvoering van de landschappelijke boringen bleek dat de plannen voor de parking bij de visvijvers waren aangepast. Wegens budgettaire overwegingen werd beslist om de parking van de visvijver niet te vernieuwen en uitsluitend het fietspad hier aan te leggen. De impact van de parking bij de visvijvers komt hiermee te vervallen.

3.4 Bepalingen van de maatregelen

3.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Op de parking lijkt de bodem onverstoord te zijn. De verharding ligt boven op de Ap-horizont. Onder de Ap-horizont is tot 2 m dik beekalluvium aanwezig. Dit deel is iets verder van de beek

gelegen op een iets hoger gebied, net op de rand naar de lager gelegen vallei. Daarom is er een hoog potentieel voor steentijd- en sporenarcheologie. Rond boring 4 was wel een verstoring aanwezig, vermoedelijk vanwege de inbuizing van de gracht ter plaatse.

Op basis van dit landschappelijke boringen zouden voor de parking aan de visvijvers verkennende archeologische boringen geadviseerd worden. Na overleg met de opdrachtgever bleek in dit stadium echter dat de plannen voor de parking waren aangepast. Ter plaatse wordt nu enkel een fietspad aangelegd. De parking blijft in huidige vorm behouden en wordt niet heraangelegd. Reeds in de archeologienota was bepaald bij dat de fietspaden, hoewel deze een diepere impact zullen veroorzaken, geen kenniswinst wordt verwacht bij verder onderzoek, vanwege de zeer geringe breedte van het tracé. Het kennispotentieel voor zowel steentijd- als sporenarcheologie in advieszone 1 kan daarom op basis van de beperkte ingrepen in de nieuwe plannen worden bijgesteld naar laag. Verder onderzoek is niet aangewezen.

Het steentijdpotentieel op basis van bodemkundige registraties ter hoogte van de Stiemerbeek lijkt hoog. Onder het recentere venige beekalluvium, is ofwel beekalluvium, gelijkaardig aan hetgeen op de parking opgetekend werd, ofwel de Formatie van Wildert aanwezig. Landschappelijk gezien lijkt dit echter een weinig geschikte plek gezien de erg natte omstandigheden. Verder kan nog opgemerkt worden dat de huidige beek recht getrokken is. De oorspronkelijke loop zal een meanderend karakter gehad hebben waarbij de ideale plek voor (steentijd)sites de oeverwal zou zijn. Deze werden echter niet herkend. Daarom wordt aan de zone langs de Stiemerbeek een laag potentieel op kenniswinst voor steentijdarcheologie gegeven.

Ook voor latere perioden is deze zone landschappelijk gezien geen geschikte plek voor bewoning vanwege de erg natte omstandigheden. Daarom wordt ook aan deze zone een laag potentieel voor sporenarcheologie gegeven. Binnen beekdalen bestaat wel een verhoogde trefkans op specifieke vondsten die gerelateerd zijn aan watergebonden activiteiten en juist in dit soort natte zones te verwachten zijn. Volgende specifieke verwachtingen kunnen aanwezig zijn binnen het projectgebied:

- *Bruggen/voorden:* Resten van voorgangers van de huidige oversteekplaatsen worden vooral op dezelfde locaties verwacht, aangezien dit topografisch gezien de meest gunstige plaatsen geweest zullen zijn. Aangezien de loop van de beek zich in de loop van de tijd heeft verlegd, is het niet onmogelijk dat er op andere plaatsen oudere beekovergangen aanwezig zijn. De trefkans voor bruggen en voorden wordt in dit geval als middelhoog ingeschat.
- *Afvaldumps:* In het natte beekdal worden geen nederzettingsresten of begravingen in de vorm van gebouwplattegrond, grafheuvels, etc. verwacht, maar mogelijk wel resten gerelateerd aan nederzettingen in de vorm van afvaldumps. Het is immers bekend dat beekdalen vaak werden gebruikt om afval te dumpen, zodat het bewoningsareaal relatief vrij van afval bleef.³ Het kan hierbij om afval van zowel jagers-verzamelaars als landbouwers gaan (paleolithicum tot nieuwe tijd), zoals afval van vuursteen- en botbewerking, gebroken aardewerk, bouw materiaal, organisch afval, etc.
- *Rituele deposities:* Dergelijke deposities komen regelmatig voor bij beekovergangen (die door de tijd heen vaak zeer plaats vast zijn) en samenvloeiingen van beken voor, maar kunnen overal in het beekdal voorkomen. Deze resten zijn vooral bekend uit de brons- en ijzertijd. Op deze specifieke locatie situeert zich juist ten westen van de onderzoekszone een grafveld uit de late bronstijd of vroege ijzertijd (CAI locatie 51610). Daarmee is er een verhoogde trefkans op vondsten uit in ieder geval deze periode.

³ RENSINK 2008

De archeologische vondsten kunnen al direct onder de Ap-horizont voorkomen. In natte beekafzettingen kan zowel anorganisch als organisch materiaal goed bewaard zijn gebleven.

3.4.2 Volledigheid van het vooronderzoek

Op basis van het uitgevoerde archeologisch vooronderzoek is er onvoldoende informatie over de aan- of afwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon wel voldoende bepaald worden. Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek⁴ is verder onderzoek aangewezen ter hoogte van de parallelle loop langs de Stiemerbeek.

- Op de parking werd een aanpassing gedaan aan de bouwplannen. De parking zelf zal niet meer ontwikkeld worden. Hier wordt enkel nog een fietspad aangelegd. In de archeologienota zijn de fietspaden weerhouden van verder onderzoek omdat de zone te smal is voor een duidelijk ruimtelijk inzicht te verkrijgen over eventueel aanwezige sites. Daarom wordt op deze locatie geen verder onderzoek voorgesteld.

3.4.3 Bepalingen van maatregelen

Mogelijkheden behoud in situ

De geplande bodemingrepen verstoren zeker archeologisch waardevolle restanten. Deze bodemingrepen zijn echter plaats specifiek en essentieel binnen de uitvoer van de beoogde bouwwerkzaamheden. De bodemingrepen kunnen met andere woorden niet verplaatst of geannuleerd worden. Behoud *in situ* van de vindplaatsen is bijgevolg uitgesloten. Er moet worden overgegaan op een andere wijze van de realisatie van de kenniswinst van de vindplaats.

Realisatie potentieel op kenniswinst vindplaats

De realisatie van het potentieel op kenniswinst bij de vindplaats kan niet bekomen worden door een verdere uitwerking van de reeds aangelegde archeologische ensembles. Enkel een bijkomend archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem kan het volledige potentieel van het bodemarchief aan het licht brengen en de kenniswinst die dit potentieel met zich meebrengt realiseren.

Keuze en motivatie onderzoeksmethode

Aangezien het vooronderzoek op basis van het Verslag van Resultaten volledig kan beschouwd worden, en behoud *in situ* van de waardevolle archeologische vindplaatsen uitgesloten is, dienen de aanwezige archeologische resten aan de hand van een opgraving onderzocht worden. De te volgen bepalingen van maatregelen worden ingegeven door de resultaten van het vooronderzoek en de impact van de geplande bodemingrepen:

Opgraving

De advieszone voor de opgraving omvat het volledige areaal van advieszone 2 uit het vooronderzoek waar de parallelle loop langs de Stiemerbeek zal worden uitgegraven. Een impactanalyse toonde immers aan dat deze ingreep een diepte van 2 m onder maaiveld kent. De aangetroffen archeologisch relevante lagen situeren zich op verschillende niveaus tot 1,8 m onder maaiveld.

⁴ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

4 Programma van Maatregelen

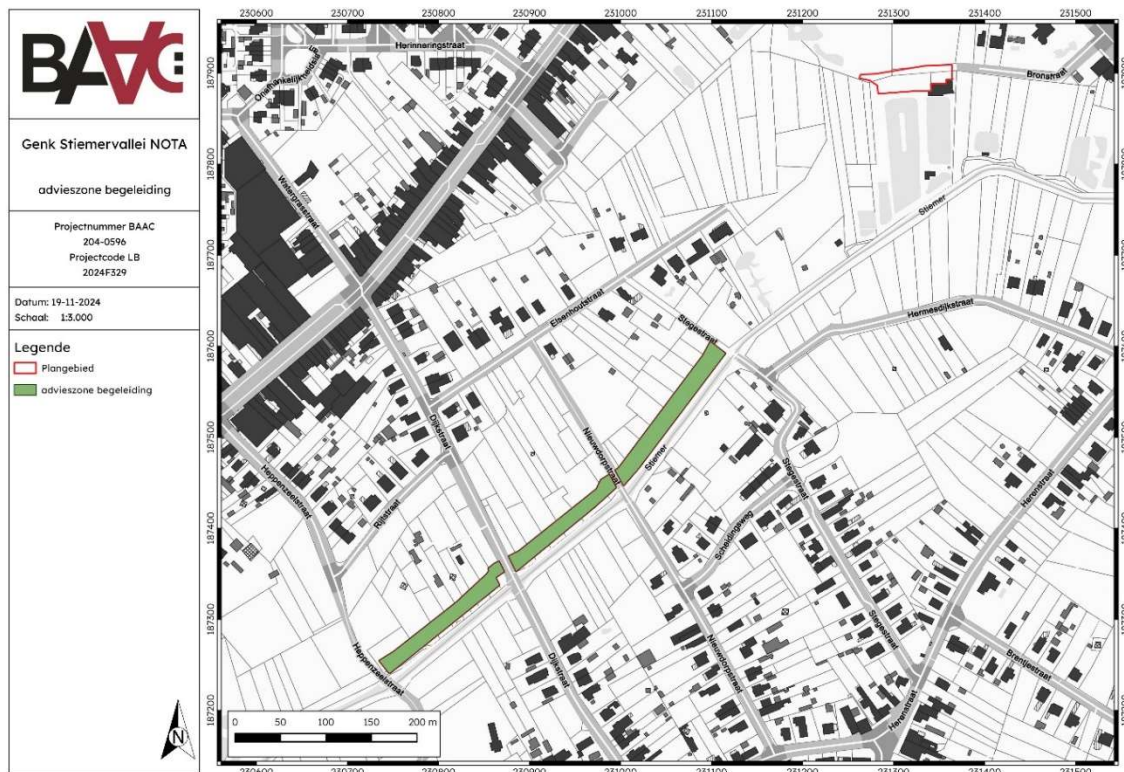
4.1 Administratieve gegevens

Naam site	Genk, Stiemervallei		
Ligging	Dijkstraat, gemeente Genk, provincie Limburg		
Kadaster	Genk, Afdeling 8, Sectie A, Percelen 883s, 883r, 889s, 882g, 882f, 881g, 881f, 880c, 871h, 877g, 874h, 873g, 869h, 870p, 871g, 867c, 866c, 862 ^e , 860d, 860c, 856b, 854c, 852a, 851g, 848c, 848/2		
Coördinaten	Noordwest:	x: 230734,49	y: 187909,17
	Noordoost:	x: 231364,18	y: 187909,17
	Zuidwest:	x: 230734,49	y: 187240,79
	Zuidoost:	x: 231364,18	y: 187240,79
Oppervlakte advieszone	9.170 m ²		

4.2 Onderzoeksoopdracht

4.2.1 Afbakening opgravingszone

Op basis van het landschappelijk bodemonderzoek werd enkel de geplande uitgraving van de parallelle loop van de Stiemerbeek geselecteerd voor verder onderzoek, in de vorm van een werfbegeleiding. Het gaat om een zone van 9.170 m²

Plan 1: Plangebied met afbakening van de zone voor archeologische begeleiding (digitaal; 1:250; 19.11.2024)

4.2.2 Onderzoeksdoelstellingen

Een werfbegeleiding is een bijzondere vorm van de archeologische opgraving. Ze is daardoor onderworpen aan dezelfde decretale bepalingen als de opgraving. De werfbegeleiding heeft als doel om het archeologische bodemarchief maximaal te registreren en te onderzoeken, daar waar een volwaardige archeologische opgraving niet mogelijk of opportuun is.

Het doel van deze werfbegeleiding bestaat uit het registreren en onderzoeken van archeologische sporen en resten die door de graafwerken eventueel vrij komen te liggen en het registreren van de eventueel vrijgekomen bodemprofielen. Waar mogelijk worden ook de nodige waarnemingen in het vlak gedaan. Specifiek richt dit onderzoek zich op vondsten die gerelateerd zijn aan watergebonden activiteiten.

4.2.3 Onderzoeksvragen

Landschappelijk kader:

- Hoe was de oorspronkelijke (natuurlijke) bodemopbouw?
- Hoe zag het abiotische landschap (geomorfologie en bodem) er ten tijde van de verschillende bewonings- en gebruiksfasen uit?
- Wat is de aard, diepteligging, kwaliteit en ruimtelijke omvang (horizontaal en verticaal) van de archeologische site?
- Wat zijn de verschillende landschappelijke elementen in het onderzoeksgebied? Hebben deze invloed gehad op de locatiekeuze van de verschillende elementen van de vindplaats?
- In welke mate is de bewaringstoestand van de vindplaats aangetast en welke processen zijn hiervoor verantwoordelijk?
- Wat is de landschappelijke ontwikkeling van het plangebied en welke paleolandschappelijke processen zijn van invloed geweest op de menselijke activiteiten voor, tijdens en na de verschillende vastgestelde fasen van gebruik?
- Welke verandering traden in de loop van de tijd op in de vegetatie, de vegetatiestructuur en de openheid van het landschap en wat was de rol van de mens hierbij?

Nederzetting:

- Wat is de omvang en de begrenzing van de archeologische resten?
- Wat is de aard van vindplaats?
- Wat is de datering van de vindplaats en is er sprake van een fasering?
- Hoe (ruimtelijk, chronologisch, functioneel, economisch) verhouden de resten zich tot de vindplaatsen en historische relictten in de directe omgeving (bijvoorbeeld het grafveld uit de vroege ijzertijd)?
- Wat is de relatie tussen vondstlocaties en het dynamische landschap? Is er landschappelijk gezien sprake van specifieke dumplocaties?

Materiële cultuur:

- Tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren de vondsten, wat is de vondstdichtheid en de conserveringsgraad?

- Welke typologische ontwikkeling maakte het aardewerk door in de aangetroffen fasen? In hoeverre zijn (chrono)typologieën met betrekking tot aardewerk en andere materiaalcategorieën uit aangrenzende regio's toepasbaar? Welke overeenkomsten en welke verschillen zijn aanwijsbaar?

Aanbevelingen:

- Welke onderzoeken zijn in de toekomst nog mogelijk en wenselijk, op basis van de uitgevoerde assessment van het vondstenmateriaal?
- Welke conserveringsmaatregelen moeten genomen worden om een goede bewaring en toekomstig onderzoek te garanderen?
- Strekt de site zich nog uit naar de aanpalende percelen?

4.3 Onderzoeksstrategie en -, -methode en -technieken

In volgende paragraaf wordt de aangewezen onderzoekstrategie, -methode en -technieken toegelicht. De locatie van het onderzoek werd reeds bepaald in bovenstaande paragraaf.

4.3.1 Toolboxmeeting

Voorafgaand aan de werfbegeleiding vindt een zogenaamde toolboxmeeting (werkbepreking) plaats. Deze bespreking moet voor aanvang van de graafwerkzaamheden worden ingepland. Tijdens dit overleg zijn alle partijen die nauw betrokken zijn bij het veldwerk aanwezig; tenminste de civiele uitvoerder (kraanmachinist) en de archeologische projectleider. Tijdens het overleg zet de archeoloog uiteen waarop kraanmachinisten moeten letten, vooral bij de vóór de begeleiding af te graven bovengrond.

Tevens zullen de verantwoordelijkheden van alle betrokken partijen behandeld worden met betrekking tot een goede erfgoedzorg. Andere belangrijke aandachtspunten die aan bod moeten komen op dit overleg zijn: (1) interne taakverdeling, (2) het belang van een heldere communicatie (aanwijzing communicatieverantwoordelijken van alle betreffende partijen), (3) het aspect veiligheid.

Van belang is dat de aannemer een (zo volledig mogelijke) planning van de graafwerken doorgeeft (waar wanneer gewerkt wordt). Aan de hand van deze gegevens kan door de archeologische uitvoerder een planning van het archeologisch veldwerk opgesteld worden.

4.3.2 Methoden en technieken

Algemene bepalingen

Voor de *algemene bepalingen* wordt verwezen naar de desbetreffende hoofdstukken in de Code Goede Praktijk.⁵

Specifieke methodologie

Strategie

Wanneer de geplande werken binnen de advieszone van start gaan, zal de werfbegeleiding gelijktijdig met deze werken uitgevoerd worden. De werfbegeleiding betreft het begeleiden

⁵ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2021.

van de graafwerken ter hoogte van de parallelle loop van de Stiemerbeek binnen de zone voor vervolgonderzoek. Aangezien er plaatselijk meerdere archeologische niveaus aanwezig zijn, ligt de regio van de graafwerken bij de veldwerkleider.

Deze werken hebben een grote impact op het bodemarchief en kunnen eventueel aanwezige archeologische waarden verstoren of zelfs vernietigen. Aangezien een volwaardige opgraving niet mogelijk is door de technische uitvoeringswijze van de geplande bodemingrepen en het registreren van de eventueel aanwezige archeologische resten volstaat, is een werfbegeleiding hier de meest geschikte methode om de openstaande onderzoeksvragen te beantwoorden.

Het onderzoek eindigt wanneer de maximale verstoringsdiepte van de werken is bereikt en de nodige archeologische registraties zijn uitgevoerd. De maximale verstoringsdiepte wordt geschat op ca. 2 m -mv. Er wordt geen bemaling voorzien. Indien de hoge waterstand dit niet toelaat en/of het onderzoek niet onder veilige omstandigheden kan worden uitgevoerd, kan de begeleiding al eerder worden gestaakt. De veldwerkleider voorziet steeds een zo volledig mogelijke registratie.

Metaaldetectie

De standaardmethode voor metaaldetectie op het terrein wordt aanbevolen. Het gebruikte apparaat tijdens deze metaaldetectie beschikt over een functie voor metaaldiscriminatie en een functie om storende achtergrondsignalen te onderdrukken of filteren. Metaalvondsten die zich in sporen bevinden, worden ingezameld bij het couperen of uitgraven van het spoor. Vondsten die ingezameld worden bij het aanleggen van het vlak en die niet aan een spoor toegeschreven kunnen worden, worden op het vlakplan aangeduid met hun vondstnummer.

De uitgebreide beschrijving voor het uitvoeren van een metaaldetectie tijdens een werfbegeleiding kan teruggevonden worden in hoofdstuk 15.6 van de Code van Goede Praktijk.

Sporen en structuren

Bij het uitgraven van de parallelle loop van de Stiemerbeek worden alle vrijgekomen, aanwezige archeologische resten geregistreerd. Indien relevante archeologische sporen en structuren in het vlak worden waargenomen, worden deze gecoupeerd tot aan de maximale verstoringsdiepte. Er wordt voorzien in een volledige opmeting van sporen. Dit betekent dat er steeds een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is, dat op elk moment aangeleverd kan worden.

Eventueel aanwezig muurwerk of aanwezige funderingen worden opgeschoond zodat de bouwnaden en metselverbanden zichtbaar zijn. De gebruikte mortelsoort wordt beschreven. De relatie tussen de muurresten onderling en het opgaand muurwerk wordt bestudeerd. Ook onder het muurwerk dient gecontroleerd te worden op oudere sporen of structuren indien de verstoringsdiepte van de geplande ingreep dieper reikt dan de onderzijde van deze muurresten.

Het plangebied is vanwege de hoge grondwatertafel nat, en er is geen bemaling voorzien. Dit betekent dat er direct na het uitgraven van de geul er vrijwel direct water in de geul zal lopen. Het is dus zaak om de werkzaamheden zeer snel op te volgen en eventuele resten snel te documenteren. In geval van bijzondere resten, dient gebruik te worden gemaakt van een pomp.

Vondsten

Vondsten worden gescheiden ingezameld per spoor en per vondstcategorie. Bij het met de hand inzamelen van vondsten wordt compleetheid nagestreefd. Een uitzondering op de regel dat alle vondsten worden ingezameld, met name door het niet inzamelen of selectief inzamelen van bepaalde vondsten of vondstcategorieën, kan gemaakt worden op basis van de vondstendensiteit of -aard en de vraagstellingen uit de toelating. Ingezamelde vondsten worden nooit op het terrein achtergelaten.

Profielregistratie

Het is nog niet 100% duidelijk in welke omstandigheden het onderzoek zal verlopen, maar het aanleggen van profielen binnen de te onderzoeken zone zal wellicht moeilijk uit te voeren zijn de hoge grondwaterstand en het afgraven van de parallelle beekloop onder talud. Waar mogelijk zullen profielregistraties uitgevoerd worden zodat op die manier een beter inzicht wordt verkregen van de relatie tussen antropogene constructies en het natuurlijke, fluviaatiele, dynamische milieu waarbinnen die constructies zijn opgetrokken.

Staalname natuurwetenschappelijk onderzoek

Er worden geen specifieke richtlijnen voor staalname geadviseerd, aangezien de werfbegeleiding enkel uitgaat van een horizontale registratie van de eventueel vrijgekomen sporen en structuren, zonder diepgaande analyse. Het is echter toch mogelijk dat de vrijgekomen archeologische sporen/structuren bemonsterd of geconserveerd dienen te worden in kader van de onderzoeksvragen. De veldwerkleider beslist in eerste instantie of de staalname relevant is en op welke manier de nodige staalname wordt aangepakt en of het nodig is hier een natuurwetenschapper bij te betrekken.

Verwerking en interpretatie

Voor de verwerking, assessment van de resultaten en rapportage voor het archeologierapport en uiteindelijke eindverslag wordt minimaal de veldwerkleider en de assistent-archeoloog ingezet. Het tijdsbestek nodig voor waardering en analyse van eventuele natuurwetenschappelijke onderzoeken zijn afhankelijk van de planning van het uitvoerend labo.

4.3.3 Eventuele afwijkende methodiek

Er worden geen afwijkingen in de specifieke methodologie voorzien. Indien bepaalde omstandigheden een afwijkende methodologie of techniek vereisen, wordt dit door de erkende archeoloog gemotiveerd in het archeologierapport en eindverslag.

4.4 Technisch kader

4.4.1 Raming veldwerk en uitwerking

De termijn voor de werfbegeleiding zal gedurende de volledige periode waarbinnen de graafwerken binnen het afgebakende adviesgebied lopen. Deze termijn hangt m.a.w. af van de uitvoerder van deze werken.

Het archeologisch veldwerk wordt uitgevoerd door één erkend archeoloog / veldwerkleider. De inzet van deze erkend archeoloog zal afhankelijk zijn van de duur van de graafwerken. Per

dag dient rekening gehouden te worden met het afgesproken dagtarief, zowel voor het veldwerk als de rapportage. Het grondwerk wordt voorzien door de uitvoerder van de werken.

Voor de inzet van verder natuurwetenschappelijk onderzoek en eventuele conservatie van kwetsbare vondsten wordt een totaalbedrag van maximaal €3.000 excl. BTW vrijgehouden. De erkend archeoloog beslist na afronding van het veldwerk in samenspraak met de initiatiefnemer en deskundigen hoe dit budget op een wetenschappelijk relevante manier wordt ingezet.

Na afronding van het veldwerk wordt in het Archeologierapport een inschatting van de benodigde tijd voor de verder rapportage en de benodigde natuurwetenschappelijke onderzoeken opgegeven.

4.4.2 Personeelseisen

Bij het veldwerk wordt uitgegaan van een personeelsbezetting bestaande uit één erkend archeoloog als veldwerkleider. Deze persoon beschikt over minstens 240 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 120 werkdagen op landelijke sites in alluviale context. Indien de erkend archeoloog niet aanwezig is in het veld, dient een veldwerkleider met dezelfde competenties continu aanwezig te zijn en diens taken over te nemen. Voor de verwerking, assessment van de resultaten en rapportage wordt minimaal deze veldwerkleider ingezet. De veldwerkleider wordt bijgestaan door minstens één assistent-archeoloog. Indien zich complexe aardkundige situaties voordoen, wordt een aardkundige betrokken bij het onderzoek.

De erkende archeoloog en/of veldwerkleider heeft de autoriteit over de uitvoering van het gehele project en staat in voor onder meer de melding van de aanvang van het veldwerk, het indienen van het archeologierapport en het eindverslag, het beheren van archeologische ensembles tijdens het onderzoek en het overdragen van archeologische ensembles aan het einde van het onderzoek. Indien de erkende archeoloog zelf of binnen zijn organisatie niet beschikt over bepaalde specialistische expertise en dit onderzoek uitbesteedt, maakt hij de opdrachtschrijving hiervoor dusdanig op dat de uitvoering verloopt conform de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk. De veldwerkleider draagt de dagelijkse leiding van het archeologisch onderzoek, brengt de voorziene onderzoeksstrategie ten uitvoer en behoudt de controle over de werkzaamheden.

Natuurwetenschappers, geofysici en materiaaldeskundigen worden alleen aangewend op vraag van de erkend archeoloog die het nodig acht op basis van de gegevens die vergaard worden tijdens de archeologische werfbegeleiding.

4.5 Deponering en conservatie archeologisch ensemble

Vergaarde data en vondsten, het archeologisch ensemble, blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. Na onderzoek kan dit ensemble opgenomen worden door een erkend erfgoeddepot, indien dit voor de regio aanwezig is. Dit in overeenkomst met de opdrachtgever. Indien dit depot niet voorhanden is, dient een ander depot te worden gezocht of kan een afspraak gemaakt worden met het uitvoerend bedrijf voor opslag.

4.6 Randvoorwaarden

Het rooien van de bomen in de advieszone vervolgonderzoek kan voorafgaand aan het archeologisch onderzoek enkel tot op maaiveld plaatsvinden. Het uittrekken, ontstronken, uittrezen of andersoortig verwijderen van de wortels kan enkel plaatsvinden onder begeleiding van een archeoloog, voorafgaand of gedurende het archeologisch onderzoek.

---

5 Lijsten

5.1 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied met afbakening van de zone voor archeologische begeleiding (digitaal; 1: 250; 19.11.2024).....6

5.2 Tabellenlijst

Tabel 1: Tabel met impact verschillende ingrepen 3

6 Bibliografie

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2021. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0)*, Brussel. Available at:

https://www.onroerenderfgoed.be/sites/default/files/2019-03/CGP_V4_geen_TC_20190322.pdf.

AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2020. Een beslissingsboom voor verplicht archeologisch vooronderzoek. Available at:

https://www.onroerenderfgoed.be/assets/files/content/images/stroomschema_stedenbouwkundig-verkaveling_v7.pdf.

VAN BELLE, A. & KRUG, C., 2023. *Archeologienota Genk, Stiemerbeek Valleiroute (BAAC Vlaanderen Rapport 2456)*, Evergem.

GEPUNT VLAANDEREN, 2024. Catalogus. Available at:

<https://www.geopunt.be/catalogus>.

RENSINK, E., 2008. *KNA Leidraad. Beekdalen in Pleistoceen Nederland.*, Amersfoort: Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.